

Christian Ehrenfried Eschenbach

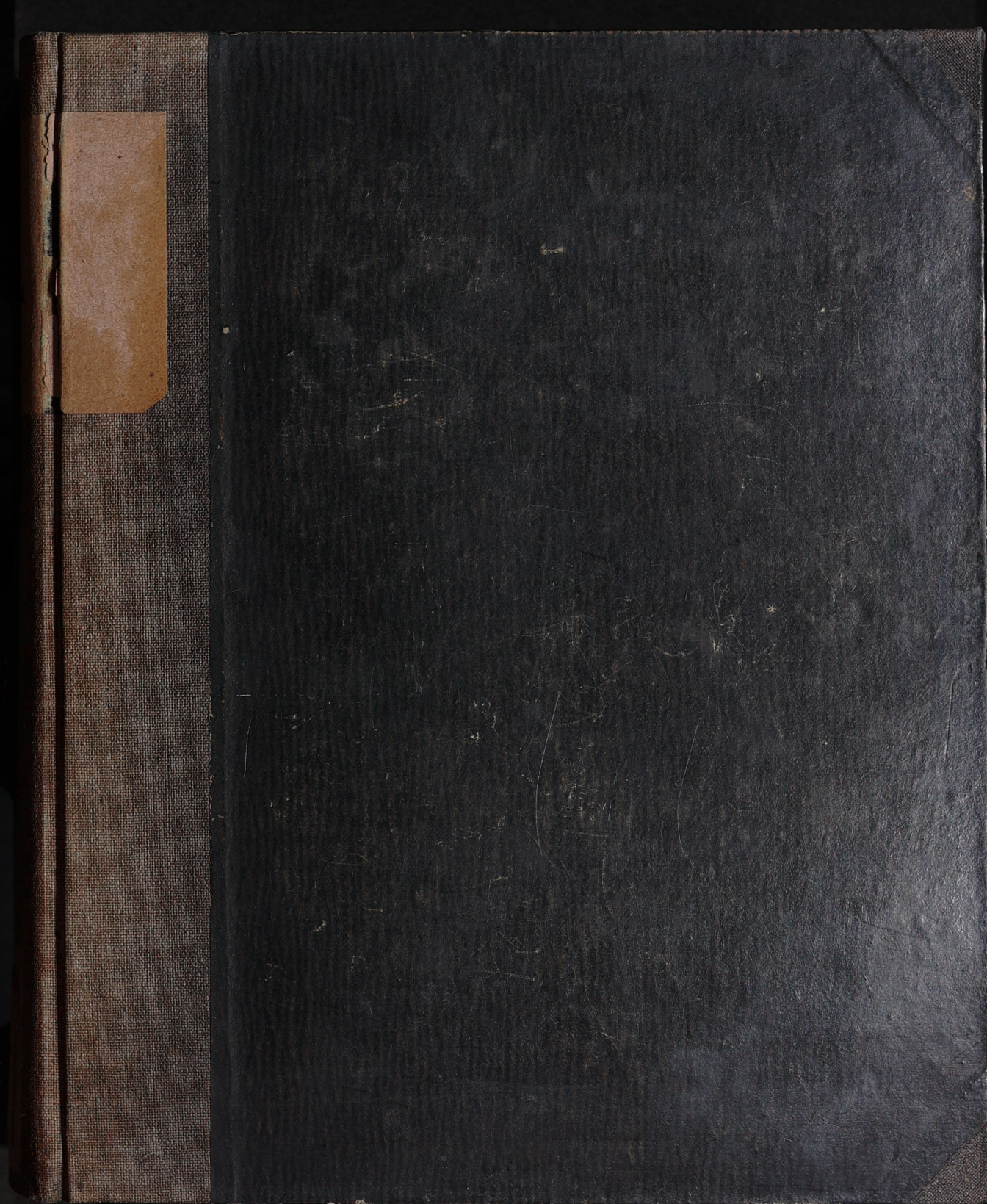
De Lepra Ivdeaorvm Disserit, Festvm Natalitivm Domini Nostri Iesv Christi Pie Transigendvm Civibvs Academicis Commendans

Rostochii: Litteris Adlerianis, [1777?]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1838226362>

Druck Freier Zugang

zfb ME
05. AUG. 1999

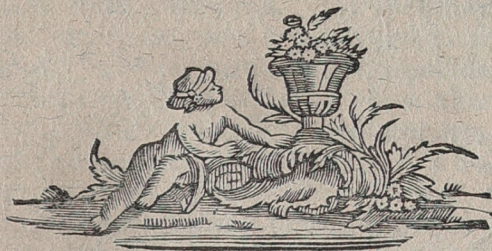
● entsäuert

*Med. h.
2970*

Passionis Dominicae

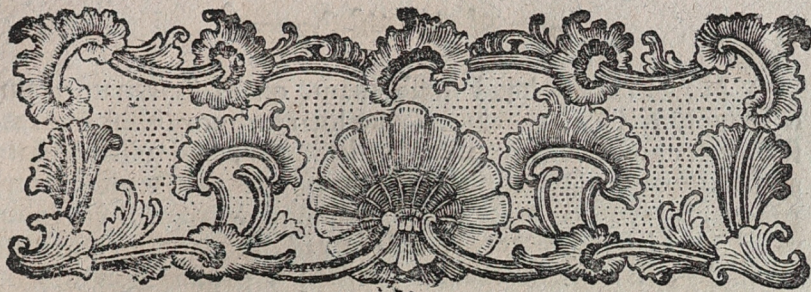
Joannis Evangelii

26
DE
LEPRA IVDAEORVM
DISSERIT,
FESTVM NATALITIVM
DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI
PIE TRANSIGENDVM
CIVIBVS ACADEMICIS
COMMENDANS
RECTOR MODERNVS,
CHRISTIANVS EHRENFRIED
ESCHENBACH,
MED, PROF.

ROSTOCHII,
LITTERIS ADLERIANIS.

1777

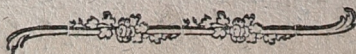

Lepra judaeorum, morbus dirissimus, adque affectus cutaneos suppurantes referendus, sequentibus sese manifestavit *signis diagnosticis*, Levit. XIII. et XIV. legendis.

1) Incipiente lepra homo in parte corporis aliqua, nonnunquam post praegressum tumorem minimum, efflorescentiam experiebatur cutaneam, seu exanthema albidum, *) in ulcusculum abiens, sensimque ulterius serpens: in spatio hoc morbofo simul, et pilis albedinem contrahentibus, et cute corporis superficie reliqua depressiore. Inveterata eadem ulcuscula dicta monstrabat singula, in medio carnem nudatam rubram visui offerentia. 2) Vestimenta quoque invadebat lepra, in iisdem, sive e lana paratis, sive e linteo, sive ex animalium pellibus, maculam, aut pallidam, aut rubescentem, superficiem depascentem, atque ulterius serpente, producens. 3) Nec aedificiis parcebat lepra, in hisce adhuc parietem notans macula, vel lutea, vel rubida, quae, pariete reliqua profundior, successive ulterius excurrerebat; quin et, post remotam parietis murique portionem hancce inquinatam, in eadem reaedificata de novo efflorescebat.

Morbi

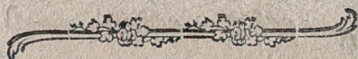
*) *Splendorem albedini jungit TELLERVS in Oper. Bibl. Anglic. Part. II. mor. 142.*

Morbi *causam* haud fuisse aliam, quam supranaturalem, e Deuter. XXIV, 8. elucet, quo loco scriptor sacer iis praefertim leprae poenam minatur Israëlitis, qui obedientiam accuratissimam sacerdotum levitarumque dictis monitisque praestare recusaverint; idque exemplo Mirjamae corroborat. **) Gehasi praeterea, et Usia rex, suis aperte testantur exemplis, naturalem causam omnem a producendo morbo esse excludendam; imo et Gehasi posteris lepra praenunciabatur. Dari autem morborum causam supranaturalem, inter se conveniunt medici, quemadmodum ex auctoribus, pathologiam generalem illustrantibus, tantum non omnibus, est in aprico; ac, quicumque supranaturalis causae in morbis existentiam negare molitur, ut is, generatim spiritibus nullam competere in corpora agendi facultatem, validis demonstrat antea argumentis, necesse est.

Methodus etiam *medendi* naturalis, medicamentorum scilicet ope peragenda, locum haud ullum habuit: sanatio potius erat a DEO solo exspectanda, sive immediate, sive sacerdotum, vel adhuc prophetae cujusdam, ministerio mediante; prouti elucet e Reg. V, 7. atque Mirjama et Naaman exemplis evincunt suis. Idem adhuc probat Gehasi ejusque posterum, qui singuli lepra insanabili puniebantur, in qua necessario medicamenta quaevis effectu omni destituta fuerunt: porro, Rex Usia s. Asaria, ad obitum usque lepra laborans, II. Reg. XV. 5. et II. Chronic. XXVI. 21. qui medicamenta, si quae adfuissent, morbo debellando apta, omni dubio procul in usum duxisset: item Naamani iter susceptum, cui nimirum viro aegroti minime opus fuisset, ad terram sanctam, ac in specie ad Elisam prophetam confugere, si contra lepram medicamenta extitissent ullibi; Iordani quoque aquam, per se,

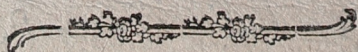
**) Deut. XXVIII. 22. 27. etc. varii quidem nominantur morbi alii, poenae vices in legum divinarum transgressoribus getentes. Ast, quam loco superius commemorato legislator dicitur, lepra, tanquam morbus specialissimus, speciali alicui peccato imponitur, tot circumstantiis singularibus, iisdem tam amplo sermone declaratis, descriptis, quin etiam exemplo corroborata adjecto, ut vel exinde maxima ejus differentia appareat a morbis praedictis aliis, non nisi generaliter indicatis.

se, medelam ipsi haud attulisse, vel exinde patet, quod contra exanthemata suppurantia cujuscunque generis, lotio corporis cum aqua fluviali nil quicquam profit: tandemque leprosi ostendunt, tempore Salvatoris obvenientes, quorum singulorum historia tantum abest, ut medicamento contra lepram sufficienti faveat ulli, ante accessum ad Salvatorem in usum ducendo, ut potius leprae medela inter signa, Messiam praesentem declarantia, recenseantur Matth. XI. 5. Ipsum quoque miraculum, quo Moses suam a DEO missionem Iudaeis comprobare jubebatur, Exod. IV. 6. 7. quoad medelam, huc referri meretur; nisi simul admittere velimus, ipsi forsan Mosi, missionem divinam declinanti Exod. IV. 13. manum propriam, subito leprosam, admonens ultimato prae-buisse consilium de obsequio, missioni divinae sine mora praestando. Probabiliter quoque cum hac missione lepra Iudaeorum sumsit originem, ut iis singulis, qui Mosi missione fidem et obsequium recusarent, inobedientiae poena simul innotesceret Israëlitis; leprae saltim, hoc loco, historia mentioque legitur omnium prima. Atque, ut contra causam aliquam supranaturalem, morbo cuicunque junctam, ars medica nil quicquam valeat, sponte sequitur: morbum vero quemlibet non, nisi sublata ejus causa, sanari, e regularum therapeuticarum primariarum numero est.

Ex haecenus allatis sequentia fluunt consectaria:

I.) *Lepra vestium domuumque vera fuit lepra judaeorum.* Textus sacer eodem vocabulo hebraeo *Zaraat*, et lepram homini infestam, et lepram vestes domosque inquinantem exprimit. Hinc, ultima quoque vera fuit judaeorum lepra. Porro, addita leprae aedium verba Levit. XIV. 34. „Quando dederò plagam leprae in domo terrae possessionis vestrae“ (interprete SEBAST. SCHMIDIO) satis indicant, hujus etiam leprae causam fuisse supranaturalem. Quamobrem ad eandem penitus non quadrant, quae IOH. DAVID MICHAELIS in *Mosaisches Recht*, Part. IV. §. 211. ejus hodiernum existentiam probandi fine, partim, quoad vestimenta lanea, de lana hodierna ovium, morbo quodam extinctorum, ideoque, ad conficiendas vestes in usum ducta, hisce corruptionem solito

citiorem communicante; partim de nitro sive sale murario hodierno, muros depascente, in medium profert, in hoc ultimo RICHARDVM MEAD praeuntem secutus. Nec etiam corrupta ovium lana praedicta, atque sal noster murarius, iisdem, ac lepra olim, sese manifestant signis diagnosticis.

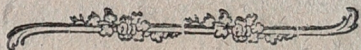
11.) Quamvis auctores permulti ***) lepram judaeorum pro morbo habeant contagioso; *contagii tamen eidem nil admixtum fuisse*, adeoque leprosum, corporis sui effluviis mediantibus, simili morbo non affecisse reliquos concives, aut ipsi propius accedentes quoslibet, sequentia suadent:

a) Ejusmodi quid in Levit. Cap. citatis non additur. Leprosi *ibid.* solummodo dicuntur *impuri*, et, qua tales, reliquorum civium, qui ad evitanda sollicitè omnis generis inquinamenta erant obligati, consortio et habitationibus excluderentur. Eadem vero impuritatis nota varii adhuc alii signabantur Israelitae, ac pro parte separatim habitare cogebantur, in quos contagii suspicio haud ulla cadit, e. g. foemina menstruata, Lev. XVII. 19.

β) Os velatum, leproso impositum Lev. XIII. 45. non simpliciter ad admittendum ducit contagium, afflatu forsitan propagari aptum. Praeter scopum namque, hoc etiam velamine notum faciendi leprosum, solus foetor oris, praesens suppositus, ejusmodi velamen applicandum requirere potuit; pariter ac oris foetor, hodiernum occurrens, cuius fat prope ad aegrotum, eo laborantem, accedenti molestiam parit summam, contagii licet omnis expers.

γ) Lepra, vestem aut domum maculans, morbo haud affecerat eum, qui veste illa antea fuerat usus, nec domus incolam. Morbus autem is et uni et alteri evitatu fuisset impossibilis, si contagium, in qualibet re infecta jamjam praesens ante, quam sui indicium visui offert, addatur: id quod scabiosi hodierni et peste maculati probant. Linteamina nimirum vestesque, quae scabioso pro usu inserviunt quotidiano, nemo

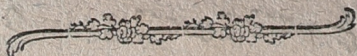
***) Inter alios RICHARDVS MAED in *Medic. sacr.* Cap. II. Auctores *Oper. Bibl. Anglic.* jamjam alleg. it. MICHAELIS *loc. cit.* §. 208. sqq. MEAD interim lepram solummodo gravieram (sive inveteratam) vult contagiosam.

nemo sanus sibi applicat impune: ac pestem vestimentis et pel-
libus animalium infectis certissime citissimeque propagari,
tam notum est, quam quod notissimum. Porro, quemad-
modum cameram, propter aegrotos complures, salivationis
ope sanandos, quale quid in nosocomiis quibusdam obvenit,
vaporibus mercurialibus repletam, intrans homo sanus, et
aliquamdiu in eadem commoratus, salivae in ore proventum
solito majorem experitur: sic contagii in muro leproso prae-
sentis particulae exhalatae, subtilitate mercurium longe su-
perantes, non potuissent non, et communicari spatio, quod
murus includebat, tandemque istud replere, et in spatii hujus
incolae, hucusque sani, corpore morbum producere, illi,
qui muro adhaerebat, similem. Ad propagandos autem
morbos contagiosos particularum contagii quantitatem suffi-
cere minimam, sensus quosvis effugientem, quotidiana lo-
quitur experientia clinica. In domo etiam ac veste inquinata
contagium, suppositum nempe, fuisse originem, non vero
iis communicatum a possessore, jamjam antea leproso, cir-
cumstantiae, quoad domum, omnes probant, Levit. XIV.
33. sqq. quoad vestem, Levit. XIII. 47. narratae. ***)
Praeterea leprosus, quippe ullibi habitare coactus, II Chron.
XXVI. 21. posito contagio, domui communicari apto, le-
pra domum habitatam quamcunque maculasset, secundum
praescriptam legem diruendam, quod idem alteri adhuc do-
mui, tertiae, et sic porro, evenisset: quo ipso itaque contagii
communicati nullitas pater: utque id etiam de veste valeat,
necesse est.

2) Leproforum, in s. scriptura narratorum, complures
commemorantur solitarii, cum adjecta haud ulla contagii
mentionem, aut, prout medici loqui amant, leproforum com-
plures obveniunt sporadici, qui, posito contagio juncto, non
potuissent non, pro more, omnibus omnino morbis conta-
giosis, experientia clinica teste, consueto, longe numerosio-
res legi, utpote Mirjam, Naaman, Gehasi, Uria rex, Simon
leprosus Marc. XIV. 3. ac leprosus Matth. VIII. descriptus.
II.

****) Hoc non obstante, MEAD, vestes propter texturae porositatem
imbibisse contagium, asserit *cit. loc.*

II. Reg. VII. quidem quatuor narrantur leprosi, et Luc. XVIII. decem, conjuncte obvii. Verum, ne sic quidem sporadicorum titulus evanescit. Decem namque horum leproforum unus dicitur Samaritanus; Iudaeis alias, qua talis, maxime odiosus; nunc propter calamitatem communem, eandemque, prouti ex hoc quoque exemplo haud adeo obscure patet, medicamentorum ope insanabilem, vitae eorundem erraticae socius; e quo vero fit simillimum, cum leprosi quilibet a caeterorum civium consortio, ceu impuri, arcerentur, tam reliquos novem, quam quatuor illos II. Reg. commemoratos, ex eadem urbe aut provincia haud fuisse ortos, sed potius, casu quodam obviam sibi invicem venientes, successive iniisse societatem. Praeterea, quatuor isti Samariam primum intrare, animo conceperant, dein, mutato consilio, Syrorum castra petebant; quae singula ad contagium, una adducendum, haud quadrant, quod nimirum et in urbem et in castra aditum ipsis sine dubio praeclusisset: necisque eorum metus (v. 4. in fine) e fonte oriri potuit alio. Decem quoque leprosi illi, Salvatori peregrinanti, sive in vico quodam, sive proxime ad eundem, obviam veniebant. Verosimillimum autem est, vici incolas leprosis hisce nequaquam permisisse introitum, aut proximum ipsis habitaculum, si contagium, incolis communicari aptum, secum duxissent. Hodiernis certe scabiosis, et venereo morbo afflictis, singulis in gradu eminenti talibus, itemque peste laborantibus, ac hisce omnibus adeo, quam leprosi olim, facile dignoscendis, nec non junctim numerum aliquem implentibus, liber in vicum quemlibet aut urbem denegatur introitus, itemque habitaculum illimitatum, proxime ad vicum aut urbem situm. Non equidem nego, praeter allatos, plures inter Israëlitas obvenisse leprosos, praesertim tempore Salvatoris, testantibus id Luc. IV. 27. et Matth. X. 8. hocque ultimum imprimis propter mores populi Iudaici tunc maxime corruptos, hinc causam occasionalem, id est, obsequium monitis sacerdotum denegatum, frequentiore; at e nominatim commemoratorum paucitate etiam concludo, lepram non convenire cum morbo contagioso, bene multis semper communi. Nec obstat, hodiernos quoque scabiosos,

aut

aut lue venerea inquinatos, aliquando obvenire solitarios: hisce namque morbis adhaerens contagium corporeum e fonte alio extra dubium est positum, ut ideo a leproforum frequentia majori ad contagium concludere junctum, nullatenus fas sit.

ε) Causa morbi occasionalis defectum contagii aperte docet. Quodsi enim ponatur, lepram morbis contagiosis esse annumerandam; nonne leprosus quilibet contagio permultos affecisset Israëlitas, quoad obedientiam, sacerdotibus praestandam, infantes; cujus tamen obsequii defectus unice mali ansam, constituebat? Mirjam quoque, Gehasi, et Usia rex, lepra subito corripiebantur, absque omni contagio praegresso.

III.) *Inter gentiles quoscunque lepra judaeorum olim non obvenit.* Cum enim leprae poena iis solummodo fuerit dictata, qui sacerdotum mandatis obsequi recusabant: gentiles vero, tam in Palaestinae vicinia degentes, quam longius remotas possidentes terras, a cultu divino, apud Israëlitas vigente, caeterisque horum constitutionibus essent prorsus alieni, hinc peccatum, cui leprae poena erat destinata, committere nequirent; ut poena quoque dicta eos attingere nullatenus potuerit, sequitur. Excipiendus interim est casus ille specialis, quando placuit deo, ad compellendum unum alterumve gentilium ad cognoscendum deum Israëlitarum, inter alia, hoc etiam medio uti: sic namque eum aliquando lepram adhibuisse, e Naamani exemplo palam est. Quicunque igitur auctores Aegyptiis aliisque gentibus exteris lepram judaeorum, ceu morbum consuetum, ante Mosis tempora jamjam notum, quin etiam frequenter obvium, tribuunt: praeterquam, quod omni testimonio superstite historico destituatur hoc assertum; ii scabiem graviolem, aut alium quendam morbum cutaneum, quoad externam faciem cum lepra dicta coincidentem, cum hac confundunt; quocum facile simul concedi potest, morbo ejusmodi cutaneo, aut scabiei, leprae nomen forsan dedisse gentiles. Neque ullus unquam probabit auctor, hancce lepram, gentilibus dictam, vestimenta eorum atque aedes aggressam esse.

B

IV.

IV.) *Iudaeos hodiernos lepra non amplius infestat.* Eorum, qui in nostris oris degunt, vestes et domicilia leprae nunquam observantur subiecta; nec de Iudaeorum, in reliquis mundi plagis viventium, aedibus vestibusque ejusmodi quid observatum in itinerariis legitur. Cumque propter rem Iudaeorum publicam funditus deletam, templum destructum, et sacrificia, una cum divino cultu levitico omni, abolita, leprosi cujusdam purificatio, Levit. XIV. praescripta, hodie institui amplius nequeat: sequitur, ut lepra, si inter Iudaeos adhuc dum obveniret, homini adhaerens, celari non posset, sed potius tanquam morbus, hodie prorsus insanabilis, in leprosis visui manifesta sese exponeret; quin et, si secundum auctorum complurium placita, contagium addatur, a longo jam aevo ulterius semper propagata, frequentissima adesset. Ast, neque hoc observator detegit ullus. Praeterea, Messias leprae sanatione miraculosa nullus amplius est praesens declarandus. Quare lepram, olim inter Israelitas obviam, hodie non amplius dari, sed potius eam brevi post Salvatoris mundi tempora evanuisse penitus, concludere licet *****).

V.) *Morbus quilibet, hodie titulo leprae donatus, a lepra Iudaeorum penitus differt.*

A) Leprae nomen in communi vita nonnunquam imponitur, vel scabiei, ad gradum insignem auctae, et medellam consuetam respuenti, vel affectibus cutaneis aliis, cum suppuratione conjunctis, aut exanthematibus nonnullis suppurantibus, et corpus, sive totum, sive majorem illius partem, crusta obtentum, sicque, vel etiam suppuratione abundanti, foedatum sistentibus. Hosce autem morbos, qui ad contagiosos pertinent, cum lepra Iudaeorum nil alere commercii, commemorata in antecedentibus signa diagnostica abunde monstrant.

B)

*****). THOM. BARTHOLINVS; *Traët. de morbis biblicis*, Sect. VIII. lepram Iudaeorum hodie adhuc, cum inter Iudaeos, tum inter Christianos, quin etiam apud hos ultimos frequentius obvenire, ex aliorum relatione quoad Iudaeos, fidem spondet. Verum enim vero auctori, lepram Iudaeorum hoc loco satis superficialiter pertractanti, eadem atque Elephantiasis sunt synonyma, cum tamen morbi ambo isti penitus a se invicem differant.

B) Medici quoque in libris pathologicis, una cum reliquis morbis, lepram describunt, ceu morbum clinicum, ejus signa, causam, prognosin, et medendi methodum, solito more tradentes. Verum et iidem aliquando, disertis verbis a reliquis speciebus lepram Iudaeorum distinguunt, illis eum in finem cognomina *Graecorum*, *Arabum*, addentes, junctis nonnunquam morbi historiis, a se observatis, e. g. CASIMIR. CHRISTOPH. SCHMIEDEL, qui *Diff. de Lepra*, Erlang. 1750. habita, sic fatur. „Ulceris cutanei species quaedam propter squamas, quibus corpus foedat, Lepra vocatur—ea est Imperiginis gradus major—character ejus essentialis est crusta, super totum corpus instar nivis conglaciatae albissima, et fere eam formam exhibens, quasi multa, et crassitie notabili incumbente, farina conspersa esset.“ Causam auctor ponit in erroribus diaeteticis, maxime in assumptis alimentis minus salubribus. Atque casus duos narrat juvenum, hocce malo infectorum, qui medicamentorum attenuantium aliorumque usu sanitatem recuperarunt integram. Iudaeorum vero lepram §. XVII. nominat „castigationem prorsus extraordinariam in gentem Ebraeorum, absque ulla nonnunquam causa physica, a DEO immissam“ varias huic proprias a reliquis leprae speciebus differentias apponens. Auctores alii, distinctionem allatam negligentes, vago atque indeterminato sermone, nec non allegatione locorum S. Scripturae, de lepra Iudaeorum agentium. vel leprae hujus ultimae hodiernum obviam realitatem sibi ipsis persuasos esse videntur, vel saltem lectorem, ut realitatem istam credat, inducunt, e. g. IOH. BAPTIST. HELMONTIUS, qui *Tract. de Lithiasi* Cap. IX. haec habet „Lepra occasionaliter a quodam veneno oritur. Est autem istud venenum cruentum, anodinum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo ac foetido contagio communicabile ac emanans. Quorsum sacra lepram e coetu hominum sequestrandam jubent — tollitur difficulter, nisi per remedia, accessum habentia ad prima nostri penetrabilia — Nemo medentum curavit unquam lepram, qui non fuerit potitus liquore Alcahest — Olim proin leproforum soli Messiae data est sanatio.“ Hisce auctor, tanquam signa leprae

B 2

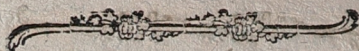

adjiciens insensibilitatem partis affectae, et ulcera livida, corneasque squamas albas per totum corpus diffusas, historiam addit propriae filiolae septennis, quae, postquam per biennium lepra laboraverat, miraculose et subito, imaginis D. virginis ope sana salvaque evasit; cui itaque sanandae liquor ipsius Alcahest sine dubio impar fuit. Singuli autem auctores medici, lepram Iudaeorum hodiernum obviam afferentes, seipsos refutant, medelam, medicamentorum ope, simul in medium proferendo, quae tamen, medica arte perficienda, fuit nulla, quemadmodum ex antecedentibus elucet; ut signa plane diversa, vestesque et domos olim leprosas, taceam. Quo ipso simul elucet, tam antiquiorum quam recentiorum *Elephantiasin* adhuc, quae efflorescentiae cutaneae suppurantis species est singularis, in medicorum libris annotata, eandemque sive in Europa, sive extra eandem, observatam, cum lepra judaeorum minime esse confundendam.

C) Tandem et in itinerariis, Orientales describentibus regiones, Lepra, tanquam morbus, earundem incolis hodiernum optime notus narratur; e quibus CARSTEN NIEBVRII *descriptionem Arabiae* novissimam exempli loco adduxisse sufficiat. In istius Sect. I. pag. 135. sqq. tres Arabum leprae species affert auctor, *Bobak*, quae, caeteris mitior, neque contagium secum ducit, neque periculum, atque sulphuris usu pro pro parte sanatur: *****) *Barras*, itidem periculo carentem; et *Dsuddam*; quae, *Madsjurdam* quoque appellata, reliquis peior, ac, quemadmodum ex historiis adjectis elucet, contagiosa, itemque insanabilis, a Iudaeo quodam, in urbe Maskat degente, pro lepra, Levit. XIII. 10. 11. descripra, fuit habita; atque, ceu signa diagnostica agnoscit manuum pedumque digitos stupidos, os foetens, pectus difficulter respirans, aurium lobos ut et genas superciliaque tumentia ac nodosa,

*****) Vocabulum *Bobak*, quod textus etiam sacer habet Lev. XIII. 39. (vid. MICHAELIS loc. cit. pag. 253.) morbum in s. scriptura denotat, a lepra judaeorum manifeste distinctum, atque huic oppositum. Hinc, quae NIEBVRIUS refert de hodierna Arabum lepra, *Bobak* dicta; sive haec assumatur eadem cum *Bobak* Israelitarum, sive secus; ad judaeorum lepram applicari nullo se patiuntur modo.

nodosa. Idem auctor in nota addita observationem FORSKALII, itineris socii, allegat, qui lepram *Bohak* dictam probabiliter eandem cum lepra, Levit. XIII. assumit, atque in Iudaeo quodam, urbis Mochhae incola, et hacce leprae specie affecto, maculas cutaneas obscure albas aut rubidas vidit, varia magnitudine gaudentes, splendore omni orbas, insensibiliter prae reliqua cute prominentes, nec pilorum colorem mutant, et collum praecipue faciemque obidentes; nec non maculas istas, post mensium duorum, aliquando post unius alteriusve anni decursum, sponte evanescere asserit. Idem adhuc in lepra, *Barras* appellata; quod nomen leprae dari, quando supra universum corpus cernitur diffusa, *ibid.* refertur; maculas cutaneas in Indo quodam observavit, multo magis, quam in Iudaeo praedicto albas, colori Europaeorum cutis omnino similes, quae ipsa manuum volas pedumque plantas occupaverant, et in quibus pili, naturaliter nigerrimi, albedinem contraxerant, ac hinc inde deciderant jamjam. Addit porro FORSKALIVS, quod Indus hicce, dum juvenis adhuc esset, lepra, pectus et faciem obsidente, laboravisset, a qua illum Primas quidam Mekkenensis, sputum in pectus faciemque aegri ex ore ejiciendo, miraculose sanaverat. E quibus singulis maxima elucet differentia, inter Arabum lepram, hoc libro descriptam, et lepram Iudaeorum, olim obviam. Licet namque incompleta sint NIEBVRII et FORSKALII annotata, quin et aliquo modo contradictoria, dum lepram Arabum *Dsüddam* pro lepra Iudaeorum habeat alter, alter lepram *Bohak*; ex iis tamen patet, primam et secundam leprae Arabum speciem medelam admittere; eamque medelam sulphuris usu, interno aequae ac externo perfici, NIEBVRIUS in fine *Prooemii*, ad Quaest. XXVIII. ex observatione FORSKALII addit; sicque leprae species allatas ad scabiem, in nostris quoque oris sulphuris usui notissimo obtemperantem, esse referendam, aperte indicat. Et quoad tertiam, cum medica Arabum hodiernorum scientia manca admodum sit, medici cujusdam docti, sat diu in Arabia commorantis, observationes adhuc deficiunt, adeoque quaestio superest, numne et ea sanari se patiatur: quam sanandi impossibilitatem,

si ponatur ea, aut neglectui medelae, aut infcitiae medentium Arabum, maxima cum probabilitate adscribere licet; vel etiam morbi gradui summo. Ast ne sic quidem convenientia cum lepra judaeorum exinde fluit, quoniam et luis venereae, regulariter mercurii ope semper profligandae, in ultimo gradu constitutae, exempla dantur insanabilia, nec ramen propterea lues venerea et judaeorum lepra unum eundemque constituunt morbum.

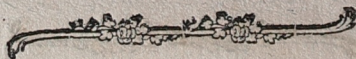
VI.) *Lepra judaeorum, homini adhaerens, non nisi unica fuit.* MICHAELIS *loc. cit.* praeterquam, quod, MEADIO praeuente, contagiosam velit judaeorum lepram, uti jamjam annotatum prostat, eandemque dudum ante Mosis tempora in Aegypto notissimam; hodiernam Arabum lepram, nec non morbum quendam cutaneum, a medicis, in America imprimis, observatum, cum lepra judaeorum pro uno eodemque haber morbo, sicque nonnulla, Levit. Cap. alleg. legenda, ex itinerariis huc spectantibus, et medicorum observationibus, illustrat. Numne igitur, id quod SCHMIEDELIVS, antea commemoratus voce *nonnunquam* innuere videtur, duplex forsan assumi potest ludaeorum lepra, ex Aegypto oriunda, frequentissima, contagiosa, ac medicae artis ope sananda altera; altera miraculosum cum Mosis missione initium sumens, rarior, contagio orba, et insanabilis, sicque Messiam in mundo praesentem sanata declarans? Ast vero, ejusmodi distinctio omni destituitur fundamento. 1) Sacra namque scriptura de eadem filer penitus, ubique nonnisi unicae judaeorum leprae, hominem aggredientis, mentionem injiciens, Vid. e. g. Deut. *loc. cit.* Matth. XI. 5. rel. 2) De lepra judaeorum agens auctor antiquus aliquis, praeter S. Scripturam, haud prostat ullus; adeoque sententiae de lepra quadam Aegyptiaca, inter Israëlitas, post exitum quoque ex Aegypto, propagata, prouti in antecedentibus monitum est, testimonium quodlibet historicum deficit. 3) Messiam in mundo praesentem, inter alia, leprae etiam sanatio patefacere debebat, cujus itidem mentio jamjam facta. Ponamus duplicem lepram. E quonam sic cognovissent signo indubio adstantes, lepram u Salvatore sanatam ex insanabilium fuisse numero? Nonne Phari-

Pharisaei et Scribae, Sospitatoris inimici infensissimi, qui diabolorum ex obsessis expulsiorem diabolo primario cooperanti adscribere haud dubitabant, Salvatori lepram ab ipso sanatam, medicamentis quoque ante ipsius tempora multoties superatam, adeoque constituendo Messiae praesentis signo minime aptam, nec absque omni specie veri, opposuissent? Sed, de ejusmodi objectione ne verbulum quidem in s. literis legitur. Quapropter lepra judaeorum, homini infesta, non fuit nisi unica.

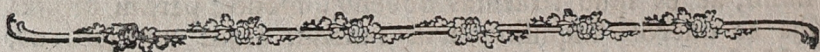
Neque superflua plane censenda est disquisitio: Num lepra judaeorum, et apud gentiles quoque olim exstiterit, et hodiernum existat ullibi, nec ne? Quodsi enim ista olim apud gentiles adfuit non solum, sed etiam hodiernum adest, simili, ac ea apud Israelitas obvenit, modo; partim proluxa illa ac onerosa inquisitione in eandem atque purificatione, a Mose imperatis, re ipsa opus haud fuit, quoniam gentiles leprosi longe facilius cum sanitate in gratiam ope medicamentorum redibant; insanabilem namque morbum apud gentiles fuisse, nemo hucusque probavit; nec asserendi ratio sufficiens adest; neque tandem Naamani, antea commemorati, exemplum forsan testatur, ad casus quippe extraordinarios referendum, et contrarium potius indicans: partim propter eandem, atque hodie adhuc dabilem, sanandi possibilitatem, Salvatoris tempore facta leprae ab eodem sanatio Messiam in mundo praesentem indigitare haud potuit, cum sanationem similem, vel corporis vis innata, *natura* medicis salutata, vel methodus medendi quaedam cognita, praestitisset etiam. Haec ambo, contra ea, manent inconcussa, quando lepram judaeorum fuisse morbum plane singularem, inter Israelitas solos obvium, nec hodie amplius reperibilem ullibi, constat certo; quae singula in praesenti tractatiuncula evicta esse, spero.

De qua hucusque locutus sum, lepra hominis, quem aggrediebatur, conditionem necessario reddidit tristissimam. Longe interim majus malum toti humano generi adduxit peccatum, a quo homines expiandi gratia filius DEI unigenitus e coelo venit in terram, sive, ut ipsissima Evangelistae phrasi

utar

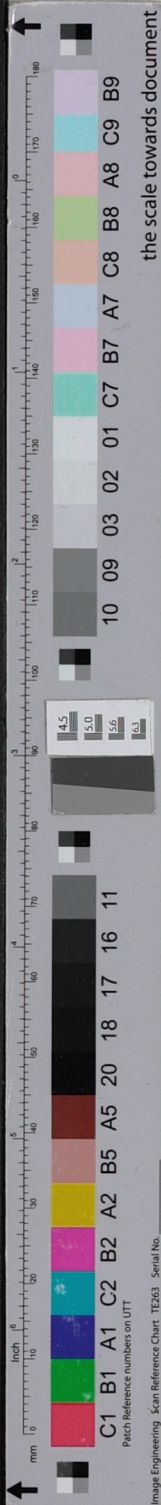
utar, Verbum caro factum est. Myſterium, cujuſlibet intel-
lectus creati caprum longiſſime ſuperans; ac ſimul benefi-
cium in homines collatum ſummum! Quidnam igitur, Ci-
ves Optimi! magis decet nos, qui ineffabilis huius miſeri-
cordiae divinae participes facti ſumus ipſi, quam DEO T.
O. grates perſolvere humillimas, cum durante vita omni,
tum diebus praefertim hiſce, denuo revocandae in memo-
riam Sospitatoris nati benevolentiae erga nos maximae di-
catis. Praeluceamus concivibus noſtris exemplo pio! Et
quoniam revelata hac benignitate et amore hominum Serva-
toris noſtri DEI accepimus regnum immobile, habeamus
gratiam, per quam ſerviamus beneplacenter DEO, cum
reverentia et religione!

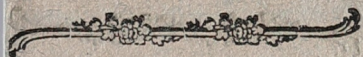
P. P. SVB RECTORIS SIGILLO
I. FER. NATIVIT. 1777.

the scale towards document

quoque in libris pathologicis, una cum re-
pram describunt, ceu morbum clinicum,
i, prognosin, et medendi methodum, solito
Verum et iidem aliquando, disertis verbis
us lepram Iudaeorum distinguunt, illis eum
ina *Graecorum*, *Arabum*, addentes, junctis
ibi historiis, a se observatis, e. g. CASIMIR.
HMIEDEL, qui *Diff. de Lepra*, Erlang 1750.
Ulceris cutanei species quaedam propter squa-
rpus foedat, Lepra vocatur—ea est Imperi-
or—character ejus essentialis est crusta, super
star nivis conglaciatae albissima, et fere eam
is, quasi multa, et crassitie notabili incum-
asperfa esset.“ Causam auctor ponit in erro-
maxime in assumptis alimentis minus salu-
sus duos narrat juvenum, hocce malo infe-
dicamentorum attenuantium aliorumque usu
rarunt integram. Iudaeorum vero lepram
t „castigationem prorsus extraordinariam in
um, absque ulla *nonnunquam* causa physica
am“ varias huic proprias a reliquis leprae
arias apponens. Auctores alii, distinctio-
ligentes, vago atque indeterminato sermo-
gatione locorum S. Scripturae, de lepra ju-
m. vel leprae hujus ultimae hodiernum ob-
ibi ipsis persuasos esse videntur, vel saltim
lilitatem istam credat, inducunt, e. g. IOH.
ONTIVS, qui *Tract. de Lithiasi* Cap. IX. haec
casualiter a quodam veneno oritur. Est
enum cruentum, anodinum, glaciale, ac pro-
ficans, horrendo ac foetido contagio com-
manans. Quorsum sacra lepram e coetu
extrandam jubent — tollitur difficulter, nisi
cessum habentia ad prima nostri penetralia —
m curavit unquam lepram, qui non fuerit
Alcahest — Olim proin leproforum soli Mes-
uatio.“ Hisce auctor, tanquam signa leprae
B 2